

Dolný Zemplín – krajina, ktorú si pamätajú mapy

Kynceľová, 26. januára 2026

Vedeli ste, že **Dolný Zemplín** bol kedysi krajinou **rozsiahlych mokradí, ramien riek a nepravidielných hraníc**, ktoré sa menili s každou väčšou povodňou? A že **mnohé obce, usadlosti či vodné toky**, ktoré sa objavujú na starých mapách, dnes už na mape **nenájdeme**? Alebo že práve táto časť Zemplína patrila k **strategicky významným územiám**, kde sa stretávali obchodné cesty, kultúry a vplyvy z Panónie, Karpát aj Východnej Európy? Odpovede na tieto a mnohé ďalšie otázky ponúkne pripravovaná historicko-kartografická publikácia **Historický atlas Dolný Zemplín na starých mapách**.

Za vznikom tohto unikátneho diela stojí vydavateľstvo **CBS z Kynceľovej pri Banskej Bystrici**, ktoré sa dlhodobo venuje mapovaniu slovenských regiónov a ich histórie prostredníctvom kartografie. Historický atlas Dolného Zemplína prepája staré mapové diela s historickým výkladom a umožňuje čitateľovi sledovať, ako sa v priebehu storočí menila krajina nížinného Zemplína – jeho vodná sieť, sídelná štruktúra, hranice panstiev, žúp či štátov. Ambíciou publikácie nie je vytvoriť striktne akademickú prácu, ale prístupným a vizuálne atraktívnym spôsobom priblížiť minulosť regiónu tak, ako ju dokážu zachytiť len historické mapy.

Vzácne kartografické diela od významných európskych a domácich kartografov neukazujú Dolný Zemplín len ako geografický priestor. Odhaľujú jeho premeny pod vplyvom regulácií riek, kolonizácie, hospodárskeho rozvoja i politických zmien. Mapy zachytávajú hustú sieť obcí, majerov a samôt, z ktorých mnohé dnes zanikli alebo sa výrazne zmenili. Uchovávajú tak pamäť krajiny, ktorá bola po stáročia formovaná vodou, poľnohospodárstvom a pohybom ľudí.

„V Slovenskom múzeu máp vidíme, aký silný vzťah majú ľudia k svojmu regiónu a ako radi hľadajú jeho podobu na starých mapách. Dolný Zemplín je výnimočný tým, že jeho historická krajina sa výrazne líši od tej dnešnej. Aj preto sme sa rozhodli spracovať tento región formou samostatného historického atlasu. „Publikácia bude súčasťou ucelenej edície historických atlasov slovenských regiónov.“ hovorí riaditeľ vydavateľstva, **Milan Paprčka**.

Historický atlas Dolný Zemplín na starých mapách je určený odborníkom, pedagógom, regionálnym historikom, ale aj širokej verejnosti. Prináša vizuálne silné svedectvo o tom, že mapy nie sú len technickými dokumentmi, ale jedinečným príbehom krajiny a ľudí, ktorí v nej žili. Všetky sprievodné texty a popisy k mapám budú uvádzané dvojjazyčne, v slovensko-anglickej verzii.

Súčasťou atlasu nebude len samotná zbierka starých máp, ale aj **spoločenská a historická mozaika Dolného Zemplína**, ktorá priblíži vývoj osídlenia, hospodárstva, kultúrne špecifiká regiónu a jeho miesto v širšom stredoeurópskom kontexte. Na tejto časti publikácie sa podieľa spoluautorka **Marta Barlíková**.

„Staré mapy Dolného Zemplína ukazujú krajinu, ktorá bola omnoho živšia, dynamickejšia a prepojenejšia s vodou, než si dnes vieme predstaviť. Pri práci na atlase si čoraz viac uvedomujem, aké dôležité je tieto obrazy minulosti zachovať, sprístupniť a zároveň poukázať aj na súčasnosť a vývoj Dolného Zemplína v posledných desaťročiach. Verím, že atlas pomôže lepšie pochopiť identitu tohto

výnimočného regiónu, jeho historickú hodnotu a bude aj odkazom pre budúce generácie.“ uvádza **Marta Barlíková**.

Odkaz na fotogalériu:

www.uschovna.cz/zasilka/UID6ADMJRXZ5XCX7-MRA

Kontakt pre médiá:

RNDr. Alexandra Damerdjoui

Media manažér

tel.: **+421 948 366 026**

CBS spol, s.r.o.

Kynceľovská cesta 54

974 01 Kynceľová

cbs.sk